

Splitsing der studie te Wageningen in richting praktijk en richting onderzoek ?

In het Januari-nummer van *Cultura* bespreekt de heer VAN RIEL een geschrift van Prof. BLAAUW en toont zich daar een voorstander van de splitsing in twee richtingen. Het komt me gewenscht voor in dezen een afwijkende meening te doen hooren.

Te Wageningen is geplaatst een Landbouw-Hoogeschool. De studenten behooren er dus een studie te maken van den Landbouw, zij behooren een inzicht te krijgen in de inrichting, het doel en de beteekenis van het landbouwbedrijf als geheel. Zij behooren er vóór alles van doordrongen te zijn, dat iedere handeling van den bedrijfs-leider, iedere wijziging in de inrichting van het bedrijf steeds geschiedt met een bepaald doel. Zij behooren alle onderdeelen van de landbouwwetenschap steeds te kunnen blijven zien als ten doel hebbend kennis te verspreiden omtrent dit landbouwbedrijf en dus te beseffen hoezeer alles in een bedrijf onderling samenhangt.

Door de groote verscheidenheid in Landbouwbedrijven is het noodzakelijk gebleken een splitsing te maken in landbouw, tuinbouw en boschbouw en deze zoowel voor de gematigde als voor de tropische luchtstreek. Met een verder gaande splitsing moet men zeer voorzichtig zijn, daar de studie altijd betrekking moet blijven hebben op het heele bedrijf. Moet men om redenen van practischen aard zich ten slotte beperken tot b.v. de veeteelt of de plantenteelt dan moet de studie zóó ingericht zijn, dat steeds blijft blijken, dat men dit onderdeel in studie neemt om zijn kennis van het landbouwbedrijf als geheel te verruimen.

De heer VAN RIEL wil in zijn bovengenoemd artikel een verder gaande splitsing n.l. in een richting onderzoek en in een richting praktijk, de eerste zou dan voor de landbouwkundige laboratoria moeten opleiden, de tweede voor den voorlichtingsdienst.

In dat geval zal de Wageningische school spoedig overbodig worden. Ter verklaring wil ik me beperken tot den Nederlandschen Landbouw.

De z.g. richting praktijk te Wageningen zal dan spoedig minder bruikbare personen afleveren dan de Middelbare landbouwschool te Groningen. De concurrentie tusschen de beide onderwijsinrichtingen is nu nauwelijks vol te houden voor Wageningen; voor de leidende betrekkingen in de groote landbouwbedrijven worden de in Wageningen afgestudeerden steeds minder geschikt bij de splitsing in studie zooals die in de laatste jaren doorgevoerd wordt. Wanneer men personen met den voorlichtingsdienst wil belasten, die zelf een bedrijf niet behoorlijk kunnen leiden, kan deze dienst steeds minder aan zijn doel beantwoorden. De studie te Wageningen behoort zóó ingericht te zijn, dat de afgestudeerden in staat zijn een zelfstandig onderzoek in te stellen naar verschillende kwesties, het bedrijf betreffende, of zij daarbij nemen een vraagstuk uit den akkerbouw of uit de veeteelt doet niet ter zake, wanneer ze maar in staat zijn te beoordeelen de waarde van het vraagstuk voor het landbouwbedrijf als geheel beschouwd.

De richting onderzoek te Wageningen leidt tot het vormen van

plantkundigen, bacteriologen en scheikundigen, maar niet tot het vormen van goede landbouwkundigen. Met zulk een richting onderzoek gaat men dus te Wageningen eenzelfde taak nastreven als aan de universiteit, zoodat de school zich daarmee overbodig zal maken. Het is niet verkeerd, dat er te Wageningen laboratoria zijn met zeer goede krachten aan het hoofd; deze kunnen zeer veel bijdragen tot verhooging van de studie, maar ze moeten niet te veel beslag leggen op den student vóór hij in landbouwkundigen zin afgestudeerd is. De student komt te Wageningen om landbouw te studeeren en dat moet tot zijn recht komen; wil hij na afloop van die studie een bepaald onderzoek instellen dan kan dit óf te Wageningen óf in het laboratorium van een Universiteit. Wie zich te Wageningen niet aangetrokken voelt tot de landbouwstudie en daarom de richting onderzoek kiest, had er nooit moeten komen.

De heer VAN RIEL wil de richting onderzoek om op te leiden voor de landbouwkundige laboratoria. Het komt mij echter voor, dat de personen van de Universiteit hiervoor zeker even geschikt zijn als die van de richting onderzoek te Wageningen. De laatste hebben tengevolge van de doorgevoerde splitsing slechts weinig begrip van de landbouwpraktijk, terwijl om redenen van bezuiniging Wageningen nooit ten volle zal kunnen concurreeren met de Universiteit. Heeft men personen nodig, die wel een landbouwkundige ontwikkeling moeten hebben, zooals b.v. voor de functie van directeur van een proefstation, dan moet men personen kiezen, die eerst behoorlijk den tijd gegeven is landbouw te studeeren. Het is misschien dan ook gewenscht voor deze functie personen te kiezen, die hun werkkring gevonden hebben buiten het proefstation en liefst in het particuliere bedrijf. Er is vaak veel voor aan het hoofd van een instelling iemand te plaatsen, die niet in het bedrijf zelf opgeleid is.

Tot goed begrip moet ik nog even wijzen op de bestaande richting zuivelbereiding. De studie in dit vak omvat tegenwoordig in hoofdzaak het fabriekmatige bedrijf, zoodat het geen zin heeft dit als onderdeel van het landbouwbedrijf te beschouwen. Voor eenige jaren is dit reeds meer uitvoerig uiteengezet en betoogd, dat zoo men meent, dat de studie van de fabriekmatige zuivelbereiding in Wageningen thuis behoort, deze af moet sluiten niet met den titel van Landbouwkundig ingenieur, maar met een afzonderlijken titel.

Ik kom dan ook tot de conclusie, dat de school te Wageningen alleen bestaansrecht heeft als ze niet tracht te concurreeren met de Universiteit, maar vóór alles de studie van den Landbouw, in den meest uitgebreiden zin van het woord, op den voorgrond stelt. De onderdeelen van den landbouw kunnen bestudeerd worden, maar het moet altijd duidelijk blijken, dat die onderdeelen te samen een enkel bedrijf vormen:

P. A. VAN DEN BAN.

HENGLO, (Ov.), 17 Februari 1923.